

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 12CoP/44/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4122204461
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Soňa Zmeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2022:4122204461.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sone Zmekovej a sudkýň JUDr. Renáty Pátrovičovej a JUDr. Denisy Šaligovej vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: F. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny U., H. F. XX, XXX XX U., dieťa rodičov: matky B. U. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom N. XXX/XX, XXX XX U., t.č. bytom W. XXXX, XXX XX V.-W., zastúpenej advokátskou kanceláriou AKMK, s.r.o., so sídlom Farská 30, 949 01 Nitra, a otca G. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. XXXX/XX, F., t.č. U., o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia v konaní o zrušení úpravy styku maloletého dieťaťa so starými rodičmi K. T., nar. XX.XX.XXXX, a D.. B.. C. T., nar. XX.XX.XXXX, obaja bytom R. XXXX/XX, XXX XX F., zastúpených JUDr. Ivanou Slaninovou, LL.M., advokátkou so sídlom Horné bašty 8943/25, 917 01 Trnava, o odvolaní starých rodičov proti uzneseniu Okresného súdu Nitra č. k. 13P/110/2022-126 zo dňa 26.05.2022 takto

rozhodol:

Odvolačný súd uznesenie súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie napadnutým uznesením nariadil neodkladné opatrenie, ktorým starým rodičom maloletého dieťaťa uložil, aby sa zdržali výkonu práva styku s maloletým F. T., upraveného v rozsudku Okresného súdu Nitra č.k. 24P/187/2020-97 zo dňa 27.05.2021 až do právoplatného skončenia tohto konania. Toto rozhodnutie súd odôvodnil s odkazom na ustanovenie § 2 ods. 2 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, 2 a § 328 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa. V odôvodnení svojho rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že matka dňa 26.04.2022 podala návrh, ktorým žiadala zrušiť rozsudok Okresného súdu Nitra č. k. 24/187/2020-97 zo dňa 27.05.2021 a zároveň nariadiť neodkladné opatrenie, ktorým bude starým rodičom uložená povinnosť zdržať sa výkonu práva styku s maloletým F. až do právoplatného skončenia konania o zrušení styku starých rodičov s maloletým dieťaťom. Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia matka odôvodnila tým, že po začatí realizácie styku starých rodičov s maloletým dieťaťom na základe súdneho rozhodnutia jej ÚPSVaR oznámil, že stará matka podala oznámenie o fyzickom týraní dieťaťa. Maloletý F. matke uviedol, že si stará matka všimla a ftila modrinu na jeho nohe. Počas celého víkendu sa ho stará matka opakovane dopytovala, či mu tú modrinu spôsobil Y. - súčasný manžel matky. Maloletý F. nakoniec starej matke povedal, že mu tú modrinu spôsobil Y., aby už mal pokoj. Matka kontaktovala G.. G., psychológa ÚPSVaR, ktorá po realizácii pohovoru s dieťaťom matke oznámila, že dieťa je pod silným tlakom, že dianie u starej matky ho traumatizovalo a neodporúča, aby ho matka odovzdala starým rodičom na styk, keďže si to ani dieťa neželá. Podľa matky je v záujme psychického zdravia dieťaťa, aby za súčasnej situácie k starým rodičom nechodil, čo potvrdila aj psychologička ÚPSVaR.

2. Starí rodičia dieťaťa sa k návrhu matky vyjadrili tak, že matka uviedla množstvo fabulácií a návrh považujú sa jej osobnú pomstu voči nim z dôvodu, že podali trestné oznámenie pre podozrenie zo spáchania trestného činu týrania blízkej a zverenej osoby. Zmeny v správaní dieťaťa, modriny ako aj

ďalšie príznaky oni pozorovali už dávnejšie v roku 2019, aj v roku 2021, kedy dieťa k pôvodu modrín odpovedalo vyhýbavo. Po rozhodnutí súdu sa prvý kontakt realizoval 12.03.2022, kedy u neho zbadali modrinu dlhú 7 až 8 cm, ku ktorej sa vyjadril tak, že vznikla v dôsledku úderu veľkým plastovým obuvákom od nevlastného otca. Informovali o tom otca dieťaťa, navštívili lekára a potom podali aj trestné oznámenie. Tvrdenie matky, že by sa stará matka mala k dieťaťu správať nevhodne, považovali za absurdné. Počas návštevy sa im dieťa po prvýkrát zverilo, že ho otčím bije, preto kontaktovali ÚPSVaR a po jeho usmernení podali trestné oznámenie. Otec so zamedzením styku jeho syna so starými rodičmi nesúhlasil a celé to považuje za snahu prekryť výrazne väčší problém, a to podozrenie na týranie, ktoré je v štádiu šetrenia.

3. Podľa správy ÚPSVaR U. zo dňa 20.05.2022 bol s dieťaťom realizovaný pohovor bez prítomnosti matky. Záver bol taký, že dieťa je evidentne vystavené konfliktu lojality, ktorý z hľadiska zdravého vývinu dieťaťa predstavuje vysoké nebezpečenstvo. Kolízny opatrovník predložil súdu správu z pohovoru s dieťaťom zo dňa 16.03.2022. Od 11.04.2022 s rodinou pracuje aj Referát poradensko-psychologických služieb U.. Vzhľadom na závažné obvinenia na jednej aj druhej strane psychológ odporučil do procesu zapojiť súdnoznalecké dokazovanie. Kolízny opatrovník konštatoval, že pre dieťa sa javí byť vhodné, aby sa starí rodičia toho času zdržali styku s vnukom, ktorý tento styk odmieta. Na základe odporúčania psychológa RPPS by mal byť do konania prizvaný znalec z odboru klinickej psychológie.

4. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že styk starých rodičov s maloletým F. bol upravený v r. 2021 súdnym rozhodnutím a začal sa realizovať v 3/2022. Už v pôvodnom konaní o úpravu styku maloletého dieťaťa so starými rodičmi boli konštatované narušené vzťahy medzi rodinou matky a rodinou otca (hlavne vzťah medzi matkou a starou matkou zo strany otca). Hneď po prvom zrealizovanom stretnutí na základe súdneho rozhodnutia nastala situácia, ktorá výrazne negatívne zasahuje do života dieťaťa. Súd konštatoval v súlade so závermi zistenia kolízneho opatrovníka a s prihliadnutím na vyjadrenie psychologičky RPPS ÚPSVaR U., že vyjadrenia účastníkov konania si vzájomne protirečia, každý vzniknutú situáciu - odmietanie kontaktov maloletého F. so starými rodičmi a príčiny tohto odmietania - vidí v iných dôvodoch. Dieťa sa opakovane vyjadrovalo, že k starým rodičom chodiť nechce a odmietanie realizácie kontaktov je dôsledok vyhrotených vzťahov medzi rodinami. Výpovede dieťaťa tak, ako ich prezentuje matke a starí rodičia, si protirečia, čo je dôsledok súčasnej situácie. Dieťa je konfliktom medzi zúčastnenými v súčasnosti zasiahnuté a súd v tom vidí možné ohrozenie ďalšieho zdravého psychického vývoja maloletého dieťaťa. Psychologička RPPS odporučila starým rodičom, aby rešpektovali postoj dieťaťa a nevynucovali si kontakty s ním. Starí rodičia však nechcú prerušiť stretávanie sa s vnukom z dôvodu obavy pred zhoršením situácie a prehĺbenia ich negatívneho vnímania u maloletého dieťaťa. Zmenu v správaní sa dieťaťa konštatovala aj psychologička po druhom stretnutí sa s dieťaťom po tom, ako strávilo víkend s otcom aj v prítomnosti starých rodičov.

5. S ohľadom na súčasnú situáciu mal súd za to, že bola osvedčená dôvodnosť návrhu na nariadenia neodkladného opatrenia a jeho nariadenie je v záujme dieťaťa. S prihliadnutím na jeho aktuálny psychický stav, odmietanie návštevy starých rodičov a konštatovanie kolízneho opatrovníka, že dieťa je aktuálne vystavené konfliktu lojality, ktorý z hľadiska zdravého vývinu dieťaťa predstavuje vysoké nebezpečenstvo, súd dočasne pozastavil kontakty dieťaťa so starými rodičmi upravené súdnym rozhodnutím nariadením neodkladného opatrenia. Súd v rámci konania vo veci samej bude sledovať vývoj trestného konania z hľadiska zistenia vierohodnosti výpovedí dieťaťa vo vzťahu k zúčastneným osobám, bude zisťovať dôvody odmietania kontaktu dieťaťa so starými rodičmi, vyžiada si aj správu z psychologičkej intervencie. Je pritom nevyhnutné, aby sa situácia v rodine zastabilizovala.

6. Proti tomuto uzneseniu podali v zákonnej lehote odvolanie starí rodičia, ktorí žiadali napadnuté uznesenie zrušiť. Odvolanie odôvodnili s odkazom na ust. § 365 ods. 1 písm. e), f), h) CSP. Uvedli, že súd pri rozhodovaní nevykonal, resp. neprihliadal na dôkazy fotografií modrín, videonahrávky, komunikáciu starých rodičov a odporúčania ÚPSVaR a komunikáciu, z ktorej vyplýva, že matka si neželá, aby sa dieťa so starými rodičmi stretávalo. Poukázali na súvislosť medzi konfliktom lojality a reakcie matky na starých rodičov. Súd sa nevysporiadal s názorom otca na zachovanie styku a so skutočnosťou, že matka odmietala mediáciu za účelom nápravy vzťahov už v pôvodnom konaní sp. zn. 24P/187/2020. Podľa nich psychický stav dieťaťa neohrozuje realizáciu styku so starými rodičmi, ale reakcia matky a jej manžela na starých rodičov a cielené vyvolávanie výčitiek svedomia u dieťaťa, že sa s rodičmi stretol. Oni po objavení modriny situáciu najprv konzultovali s otcom dieťaťa a ÚPSVaR a až po ich usmernení podali trestné oznámenie. Príčinou negatívneho zásahu do života dieťaťa nebola realizácia

styku, ale reakcie matky, ktoré vyvolali podanie trestného oznámenia, a od toho momentu sa začal stupňovať konflikt lojality. Policajná hliadka privolaná k realizácii styku dňa 08.04.2022 skonštatovala, že dieťa by aj chcelo ísť k starým rodičom, ale nechcel sklamať matku. Súd nemôže odignorovať závažné skutkové tvrdenia účastníkov, nevyhodnotiť ich vo vzájomných súvislostiach, a uspokojiť sa s tvrdením, že vyjadrenia účastníkov sa protirečia. Matka na podporu svojich tvrdení nepredložila žiadne dôkazy, pričom starí rodičia ich predložili niekoľko. Súd žiadnym spôsobom nevyhodnotil kauzálny nexus medzi konaním starých rodičov a následným konaním matky. Súd by nemal len identifikovať konflikt lojality, ale aj predbežne posúdiť príčinu vzniku konfliktu a tú sa následne posúdiť odstrániť. Matka sa pred dieťaťom negatívne vyjadruje na ich adresu a dieťa jej vyjadrenia ako primárne vzťahovej osoby preberá. Nariadené neodkladné opatrenie sa javí ako kontraproduktívne, pretože situáciu nerieši, práve naopak, prehľbuje nepriateľské ladenie dieťaťa k starým rodičom. Na prvý pohľad môže dôjsť k eliminácii konfliktov, tie sa ale prinavrátia, keď sa realizácia styku obnoví. Súd mal nariadiť povinnú účasť na mediácii, či psychologickom poradenstve. Nariadené neodkladné opatrenie nemôže priniesť stabilizáciu vzťahov v rodine, ani prispieť k zachovaniu rozvoja dobrých vzťahov dieťaťa a starých rodičov. Navyše súd zneagoval výsledky celého súdneho konania sp. zn. 24P/187/2020, na základe ktorého sa uskutočnilo len jedno stretnutie starých rodičov s dieťaťom.

7. K podanému odvolaniu sa vyjadril kolízny opatrovník, ktorý navrhol napadnuté uznesenie ako vecne správne potvrdiť s poukazom na najlepší záujem dieťaťa. Uviedol, že prvoradým hľadiskom je najlepší záujem dieťaťa, pričom s ohľadom na súčasnú situáciu je návrh na nariadenie neodkladného opatrenia v jeho záujme. Maloletý F. je aktuálne vystavený konfliktu lojality, čo preňho predstavuje vysoké nebezpečenstvo z hľadiska jeho zdravého vývinu.

8. Matka vo vyjadrení k odvolaniu navrhla napadnuté uznesenie ako vecne správne potvrdiť. Podľa nej sa starí rodičia mylne domnievajú, že návrh na vydanie neodkladného opatrenia je jej osobnou pomstou. Oni totiž opakovane podávajú voči matke rôzne žaloby či podania týkajúce sa maloletého dieťaťa, ktoré nemožno vnímať inak ako šikanózne. Nikdy nebránila starým rodičom, aby sa stretávali s maloletým F., a chcela predísť tomu, aby si starí rodičia vynucovali stretávanie na úkor pokoja v rodine, pretože maloletý F. chodil od nich pravidelne „rozladený“. Rovnako ich nikdy pred dieťaťom neočierňovala. Bola presvedčená, že v domácnosti nie je na dieťaťu páchané žiadne násilie, no napriek tomu má skutočný záujem, aby bola vec riadne prešetrená. Ak by starí rodičia ustavične nepodávali na ňu šikanózne podania a ak by na ňu neútočili a komunikovali by s ňou aspoň formou mailu či sms rešpektujúc ju ako zákonného zástupcu, pričom by uprednostňovali záujmy dieťaťa pred vlastnými záujmami, nikdy by nemala námietky voči stretávaniu sa so starými rodičmi. Ona navrhla súdu, aby zabezpečil vykonanie lekárskeho posudku na posúdenie správania starej matky k dieťaťu. Do času, kým nedôjde k preukázaniu, že vývoj a zdravie dieťaťa nie sú pravidelným stretávaním so starými rodičmi ohrozené, stretávanie so starými rodičmi by nemalo byť uložené súdnym rozhodnutím a nemalo by byť ani vynucované. K fotografii k modrinám uviedla, že syn má často modriny, keďže je živý a hravý dieťa, a okrem toho k modrinám spravidla príde na futbalových tréningoch. Nezdá sa jej vhodné, aby spôsobom zachytenia vo videu stará matka psychicky na dieťa tlačila. Okrem toho video, na ktorom je syn zachytený, muselo byť natočené v období, kedy mal približne 5 rokov. V súvislosti so samotným odvolaním matka uviedla, že dôvodom, pre ktorý odmietla mediáciu, nebol nezáujem na vylepšení vzťahov, ale skutočnosť, že v tom čase bola v ôsmom mesiaci tehotenstva. Predmetné rozhodnutie súdu je riadne odôvodnené a je fakt, že súd sa zaoberal aj vyjadreniami a dôkazmi predloženými starými rodičmi. Ona dieťa aj napriek nedobrym vzťahom so starými rodičmi vždy na styk pripravila, tento mu žiadnym spôsobom nezakazovala, ani nevyčítala a nikdy v očiach dieťaťa starých rodičov neočierňovala. Odvolávanie sa na nevyhnutnosť styku so starými rodičmi z dôvodu potreby jeho ochrany je irelevantné. Uviedla, že plne dôveruje psychologičke ako aj pracovníkom UPSVaR, a zdôraznila, že až na podklade odmietania dieťaťa ísť k starým rodičom a strachu o neho podala návrh na vydanie neodkladného opatrenia, a to po porade s pracovníkmi UPSVaR a psychologičkou. Je zarážajúce, že starí rodičia nástojčivo trvajú na stretávaní s dieťaťom, no napriek tomu odmietli zúčastniť sa spoločného stretnutia s ňou a odmietli aj odpozorovanie väzby s maloletým dieťaťom psychologičkou. Cieľom neodkladného opatrenia nie je stabilizácia vzájomných vzťahov medzi matkou a starými rodičmi, ale ochrana dieťaťa pred psychickým tlakom ako aj nútením ho stretávať sa s nimi, ak to toho času odmieta.

9. Starí rodičia sa následne vyjadrili tak, že konanie, v ktorom sa domáhali styku s mal. dieťaťom, trvalo 1,5 roka, a počas toho konania im matka neumožňovala žiadny kontakt s dieťaťom, ani telefonicky, preto jej vyjadrenia, že podporuje ich styk, sú účelové. Podľa správy kolízneho opatrovníka maloletý

povedal, že matka mu povedala, že babka chce, aby ho matke zobrala sociálka a až potom si to maloletý F. osvojil. Na tomto príklade vidieť, že už pri komunikácii so psychologičkou ÚPSVaR U. maloletý F. prezentoval získané informácie od matky a že v skutočnosti dochádza k jeho ovplyvňovaniu matkou v ich neprospech. Ich podozrenie z úmyselného manipulovania je tak celkom legitímne. Matka odvádza pozornosť od merita veci, a to, že podaným návrhom nesledovala najlepší záujem dieťaťa, ale jeho postupnou manipuláciou sa už celé roky snaží celkom ho odlúčiť od rodiny otca, pričom táto jej snaha má stupňujúci sa charakter. Tvrdila, že videá sú z obdobia spred 3 rokov a maloletý F. je na nich v pyžame, čo sa nezakladá na pravde, pretože videá sú predložené aj s dátumom ich vytvorenia. Modrina na hrudi dieťaťa či podlhovasté modriny na nohách celkom evidentne nemožno zaradiť medzi bežné a je zarážajúce, že matka argumentuje, že vznikli pri bežnej hre. Nie je pravda, že bola v pokročilom štádiu tehotenstva, keď mala absolvovať mediáciu, pretože mediácia mala prebehnúť medzi pojednávaniami apríl - máj 2021, kedy už mala druhé dieťa a súd informovala, že nevedela, že je to jej povinnosť. Rovnako mediáciu odmietla aj teraz ako prvá. Skutočnosť, že ona priebežne podnecovala a po podozrení z týrania vyhrotila konflikt lojality do súčasného stavu, keď dieťa dokonca odmieta aj kontakt s otcom, vedie k presvedčeniu, že rozhodnutie o akomkoľvek prerušení styku s nimi a aj s otcom nie je v záujme dieťaťa. Správanie sa matky vyvolalo konflikt lojality, ktorý identifikoval aj kolízny opatrovník a na základe ktorého dospel k nesprávnemu záveru, že situácia sa upokojí a konflikt lojality sa u maloletého utlmí tým, že sa vyhovie matke a maloletý F. sa nebude so starými rodičmi stretávať. V súvislosti so žiadosťou matky o náhradu trov odvolacieho konania uviedli, že takýto postup by bol diskriminačný a sankčný vo vzťahu k nim, lebo v konaniach o maloletých je právne zastúpenie slobodnou voľbou účastníka. Navyše matka neuviedla dôvody, ktoré by bolo možné vyhodnotiť ako dôvody hodné osobitného zreteľa.

10. K vyjadreniu kolízneho opatrovníka starí rodičia uviedli, že v krátkom čase sa meniace kolízne opatrovníčky na ÚPVSaR nemali potrebný priestor umožňujúci hlbšie preskúmať príčiny vzniku konfliktu lojality. Ten je vyvolaný matkou a je stupňovaný. Čím dlhšie bude trvať tento stav, tým horší bude návrat do normálu, preto je riešením zrušenie neodkladného opatrenia. Stanovisko kolízneho opatrovníka bez poznania minulosti a okolností, ktoré viedli ku konfliktu lojality, nezodpovedá najlepšiemu záujmu mal. dieťaťa.

11. Matka v ďalšom vyjadrení uviedla, že na to, že nebol realizovaný styk s mal. dieťaťom, mal vplyv i začiatok pandémie Covid 19. Pokiaľ sa uskutočňoval videohovor s otcom dieťaťa, uskutočnil sa aj konferenčný hovor so starými rodičmi. Je presvedčená, že ovplyvňovanie dieťaťa či už starými rodičmi alebo matkou by vyšlo najavo pri komunikácii dieťaťa so psychologičkou. Mal. F. nie raz prišiel s tým, že stará matka povedala, že sa k nemu manžel matky správa zle. Práve starí rodičia vyvolávali konflikt lojality. Odmietanie otca je následok správania sa otca, ktorý ho nútil hovoriť o konfliktnej situácii, preto dieťa voči nemu stratilo dôveru a zanechalo to na ňom stopy. Záujem otca o dieťa klesá a jeho nezáujem chcú starí rodičia svojou prehnanou starostlivosťou nahradiť. Po tom, čo zistila, že starí rodičia nakladajú s dieťaťom ako s týraným, začala s ním navštevovať psychologičku a až po vyjadrení psychologičky a zamestnankyne ÚPVSaR podala predmetný návrh, čo bolo nevyhnutné pre predídanie traumatizovaniu dieťaťa privolaním polície v jeho prítomnosti.

12. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 CSP) bez viazanosti rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 65, § 66 CMP) a viazaný skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie (§ 383 CSP) prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a po prejednaní veci dospel k záveru, že napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdiť.

13. Podľa obsahu spisu sa matka podaným návrhom vo veci samej domáhala zrušenia rozsudku Okresného súdu Nitra č. k. 24/187/2020-97 zo dňa 27.05.2021, ktorým bol upravený styk mal. F. s jeho starými rodičmi a zároveň podala i návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiadala uložiť starým rodičom povinnosť zdržať sa výkonu práva styku s mal. F. až do právoplatného skončenia konania o zrušení styku starých rodičov s maloletým dieťaťom. Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia odôvodnila tým, že po tom, ako sa začal styk realizovať na základe súdneho rozhodnutia, stará matka podala na ÚPVSaR oznámenie o fyzickom týraní maloletého dieťaťa. Ona kontaktovala G.. G. - psychológa ÚPVSaR - ktorá po realizácii pohovoru s mal. dieťaťom matke oznámila, že dieťa je pod silným tlakom, že dianie u starej matky ho traumatizovalo, a neodporúčala, aby matka maloletého odovzdala starým rodičom na styk, keďže si to ani dieťa neželá. Po vyjadrení sa k návrhu starými rodičmi, ÚPVSaR a otcom dieťaťa o podanom návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia súd prvej

inštancie rozhodol tak, že starým rodičom maloletého dieťaťa uložil, aby sa zdržali výkonu práva styku s maloletým F. upravenému v rozsudku Okresného súdu Nitra č. k. 24P/187/2020-97 zo dňa 27.05.2021, až do právoplatného skončenia tohto konania. Proti tomuto uzneseniu podali odvolanie starí rodičia mal. dieťaťa.

14. Odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie aplikoval na danú vec ustanovenia Civilného mimosporového poriadku a Civilného sporového poriadku, pričom konštatoval, že v odôvodnení svojho uznesenia súd citoval konkrétne na vec sa vzťahujúce procesnoprávne ustanovenia, na ktoré poukazuje aj odvolací súd. Dočasný charakter neodkladného opatrenia umožňuje, že pred jeho nariadením súd nemusí dodržať formálny postup určený na dokazovanie a zisťovať všetky skutočnosti potrebné pre vydanie rozhodnutia vo veci samej. Na druhej strane súd nemá rozhodnúť bez osvedčenia aspoň základných skutočností dôležitých pre prijatie záveru o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana. Nariadenie neodkladného opatrenia je podľa zákonných predpokladov prípustné a opodstatnené vtedy, ak sa tvrdí a osvedčí, že sú tu právne vzťahy, že tieto právne vzťahy vyžadujú dočasnú úpravu, že táto dočasná úprava je potrebná, že sa v právnych vzťahoch medzi účastníkmi nevytvorí nenávratný stav a že sa neprimeraným spôsobom nezasahuje do právnych vzťahov medzi účastníkmi (účastník nie je obmedzený spôsobom neprimeraným povahe veci). Neodkladné opatrenie je rozhodnutie dočasné a neprejudikuje výsledok konania pred súdom. Zmyslom neodkladného opatrenia je teda poskytnúť dočasnú ochranu účastníkovi a zabrániť zhoršovaniu jeho postavenia.

15. Odvolací súd mal pri rozhodovaní na zreteli najlepší záujem maloletého dieťaťa, pričom potrebu bezodkladnej úpravy v otázke styku starých rodičov s maloletým dieťaťom videl v dopade konfliktných vzťahov matky a starých rodičov na dieťa, v dôsledku čoho je dieťa vystavené konfliktu lojality. Maloleté dieťa sa z dôvodu neustále eskalujúceho konfliktu medzi nimi ocitlo v situácii, ktorá má naň bezpochyby závažný negatívny dopad v podobe ohrozenia psychickej stability a ďalšieho vývoja a zdravia. Matka a starí rodičia sa v tomto prípade zamerali skôr na presadenie svojich osobných zámerov, názorov a postojov bez toho, aby si dostatočne uvedomili dopad svojho správania na psychický stav a prežívanie dieťaťa. Obe strany síce deklarovali potrebu poskytnutia psychologickej intervencie za účelom zlepšenia vzájomných vzťahov, ale nepristúpili zodpovedne k odstráneniu príčin neprimeranej psychickej záťaže dieťaťa. Je zrejme, že ani matka a ani starí rodičia nie sú schopní v tomto štádiu ich vzťahu dostatočne kvalitne uplatňovať svoje rodičovské a príbuzenské kompetencie, korektne o dieťati komunikovať, vzájomne sa rešpektovať vo svojich rodičovských a starorodičovských rolách a ďalej nestupňovať konflikt lojality, v ktorom sa dieťa pre ich správanie nachádza. Odvolací súd zdôrazňuje, že nie len rodičmi vyhľadávaná psychologická intervencia primárne pomôže napraviť rozvrátené vzťahy medzi nimi, ale predovšetkým by sa oni sami mali snažiť vzniknutú situáciu upokojiť a vyriešiť zmierlivo s cieľom, aby dieťa mohlo pokojne prežívať detstvo a mať kontakt vo svojom živote nielen s matkou a príbuznými na jej strane, ale i s otcom a príbuznými na strane otca. Maloleté dieťa predovšetkým od svojich rodičov očakáva bezpečie, podporu a lásku, pričom v predmetnej rodine konflikt matky a starých rodičov bezpochyby u neho vyvoláva obavy a strach, čo momentálne negatívne ovplyvňuje jeho vzťah k starým rodičom a otcovi. Odvolací súd preto jednoznačne vidí záujem dieťaťa na zmierlivom riešení napätých vzťahov, čo u každého zo zúčastnených predpokladá, aby čiastočne ustúpili od svojich osobných ambícií a predstáv.

16. Základným objektívnym explicitne stanovených zákonným kritériom pre rozhodnutie vo veci je za každých okolností najlepší záujem maloletého dieťaťa, ktorý korešponduje so základným právom dieťaťa nielen na rodičovskú výchovu a starostlivosť, ale aj na starostlivosť a kontakt so starými rodičmi, ktorý môže maloleté dieťa len obohatiť. Pri prijatí záveru, čo je za aktuálnej situácie v najlepšom záujme dieťaťa, odvolací súd vychádzal z odporúčania kolízneho opatrovníka, ktorý prešetroval pomery v rodine. Kolízny opatrovník v podanej správe zo dňa 20.05.2022 uviedol, že celá situácia v rodine zasahuje do duševnej a citovej integrity osôb, ktoré sú mal. dieťaťu blízkou osobou a samotné dieťa je evidentne vystavené konfliktu lojality, ktorý z hľadiska jeho zdravého vývinu predstavuje vysoké nebezpečenstvo. Kolízny opatrovník vykonal pohovor s dieťaťom bez prítomnosti matky a jeho správa je zažurnalizovaná v spisovom materiáli, pričom aj ďalší pohovor s dieťaťom vykonal pracovník Referátu poradensko-psychologických služieb, z ktorého záverečná správa je tiež zažurnalizovaná v spisovom materiáli. Z uvedeného vyplývajú konfliktné vzťahy medzi matkou a starými rodičmi, ktoré dieťa vníma, cíti vzájomnú tenziu a prirodzene sa stavia do koalície s tým členom rodiny, s ktorým sa aktuálne nachádza. Z tohto dôvodu si jeho vyjadrenia protirečia. Pracovníčka Referátu poradensko-psychologických služieb

odporučila zastabilizovanie situácie prostredníctvom mediácie, zapojiť do súdneho procesu znalecké dokazovanie zamerané na zistenie postoja dieťaťa k rodičom, starým rodičom a otčimovi a zároveň odporučila pozitívnu motiváciu dieťaťa zo strany matky a rešpektovanie postoja dieťaťa k starým rodičom, aby si kontakt nevynucovali. Z vyššie uvedených správ odvolací súd, aj s prihliadnutím na konkrétne okolnosti v danej rodine, vyvodil záver, že v súčasnej situácii je v najlepšom záujme dieťaťa dočasne neuskutočňovať jeho styk so starými rodičmi, aj keď sa tým nesporne naruší intenzita ich vzťahu. Súd prvej inštancie v napadnutom rozhodnutí detailne opísal obsah správ kolízneho opatrovníka, RPPS a obsah pohovoru s dieťaťom, na ktoré bližšie odkazuje i odvolací súd. Okrem opisania výsledkov týchto šetrení súd prvej inštancie svoje rozhodnutie aj dostatočne odôvodnil, pričom konkrétne opísal a vysporiadal sa so situáciou v rodine, odôvodnil záver o najlepšom záujme dieťaťa a zdôraznil aj dočasnosť prijatého záveru. Súd prvej inštancie pri rozhodovaní zohľadnil všetky dôkazy predložené účastníkmi, a teda i fotografie, videonahrávky a komunikácie predložené starými rodičmi, a prihliadol i na názor otca dieťaťa. Súd prvej inštancie dospel k správne mu záveru o potrebe dočasne neuskutočňovať styk starých rodičov s maloletým dieťaťom až do skončenia konania vo veci samej. Toto rozhodnutie pritom neprejudikuje výsledok rozhodnutia vo veci samej, v ktorom sa bude vykonávať rozsiahlejšie dokazovanie.

17. Samotné zistenie, či styk so starými rodičmi je nevhodný a či by malo byť od neho upustené, spočíva na súde prvej inštancie a dostatočne vykonanom dokazovaní vo veci samej, kedy bude skúmať okrem iného i dôvody vzniku konfliktu lojality u maloletého dieťaťa, súvislosť medzi konfliktom lojality a reakciami matky na starých rodičov, a teda či reakcie matky a jej manžela a cielené vyvolávanie výčitiek svedomia u dieťaťa, že sa so starými rodičmi stretlo, ovplyvňujú psychický stav dieťaťa. Rovnako tomu bude i naopak, keď bude súd skúmať správanie starých rodičov a jeho dopad na vzniknutý konflikt lojality dieťaťa. V tejto súvislosti súd vyhodnotí kauzálny nexus medzi konaním starých rodičov a následným konaním matky. Uvedené otázky však budú riešené v konaní vo veci samej, pretože na prijatie právneho záveru v týchto otázkach sa vyžaduje vykonanie dokazovania a súčasne i zapojenie odborných psychologických poznatkov, napríklad aj prostredníctvom súdneho znalca. Pri rozhodovaní o návrhu na neodkladné opatrenie sa dokazovanie v pravom slova zmysle nevykonáva, ale vykonáva sa len formou osvedčenia tvrdených skutočností, preto v danom prípade ani nebolo možné všetky v konaní spomenuté okolnosti preskúmať vo väčšej miere. V súvislosti s odvolacou námietkou, že súd mal nariadiť povinnú účasť na mediácii, či psychologickom poradenstve, odvolací súd poukazuje na charakter konania, pričom nariadenie mediácie či psychologického poradenstva na čas do rozhodnutia o neodkladnom opatrení neprichádza do úvahy aj z dôvodu zákonom stanovenej lehoty na rozhodnutie o podanom návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. To nevylučuje, aby súd v konaní vo veci samej nenariadil požadované psychologické poradenstvo, či aby účastníci prostredníctvom mediácie neurovnali svoje rozvrátené vzťahy.

18. Odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že neodkladné opatrenie nebolo nariadené na základe konania starých rodičov, ktorí podali na otčima dieťaťa trestné oznámenie, a nebolo nariadené ani z dôvodu, že styk starých rodičov s dieťaťom ohrozuje jeho psychický stav. Práve naopak, dôvodom pre jeho nariadenie bola najmä existencia konfliktu lojality, ktorému je dieťa vystavené pre vzájomné konfliktné vzťahy matky a starých rodičov, pričom tento konflikt vyústil do odmietania styku dieťaťom s jeho starými rodičmi a následne i s otcom. V danom prípade sa javí ako potrebné v záujme dieťaťa rešpektovať jeho postoj a nevystavovať ho zbytočnému stresu a prežívaniu konfliktu lojality. Aj keď na základe rozsudku vydaného v konaní sp. zn. 24P/187/2020 sa uskutočnilo len jedno stretnutie starých rodičov s dieťaťom, tak aj za takejto situácie je prvoradým pri rozhodovaní v predmetnom konaní najlepší záujem dieťaťa. Starým rodičom sa môže z ich pohľadu nariadené neodkladné opatrenia zdať kontraproduktívne a neriešiacie situáciu v rodine, ale jeho účelom je prioritne dočasne upraviť pomery v rodine v záujme dieťaťa tak, aby nebolo vystavované konfliktu lojality, ktorý je pre jeho vývoj nadmieru nebezpečný. Pokiaľ ide všetkým účastníkom tohto konania skutočne o blaho dieťaťa, mali by vzájomnou akceptáciou príslušných rolí v živote dieťaťa eliminovať spory medzi sebou a obnoviť pozitívne vnímanie starých rodičov maloletým dieťaťom, čo spočíva najmä na pleciah matky dieťaťa, ktorá je pre neho primárnou vzťahovou osobou a ktorej názory si dieťa osvojuje.

19. Odvolací súd po prejednaní veci na základe osvedčených skutkových okolností daného prípadu vyplývajúcich zo spisového materiálu v súlade s vysloveným právnym názorom súdu prvej inštancie dospel k záveru, že je daná potreba dočasnej úpravy pomerov dočasným zdržaním sa výkonu práva styku starých rodičov s maloletým dieťaťom neodkladným opatrením. Odvolacie dôvody starých rodičov

nemali vplyv na nutnosť zmeny rozhodnutia súdu prvej inštancie, preto odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil a v podrobnostiach poukazuje na jeho odôvodnenie.

20. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419, § 420, § 421 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).